

Yksin

Kirjoitus: Eevamari Kitti

Luin kirjoituksen, jossa sanottiin teatterin perimmäisen luonteen olevan kollektiivisuus. Samalla eteeni jysähti ajatus, että sen sijaan tanssi on oikeastaan tavattoman yksinäistä. Salissa tanssitaan joukkona, mutta joukon keskellä on jokainen tanssija yksin omassa kinesfäärissään. Osana tanssijan taitoa opetellaan pitämään muihin sellaista välimatkaa, ettei vain estetä kenenkään tanssia olemalla sen tiellä. Tanssitunnilla jokainen luo ympärilleen oman kuplansa, jonka sisällä yksin vastaa siitä, että saa kehonsa näyttämään tavoitteen mukaiselta. Jaakobinpaini käydään itseksensä oman kehon puutteita vastaan. Tulos tarkistetaan peilistä. Opettajakaan ei lopulta voi auttaa. Jokaisen täytyy aukoa kehonsa solmut itse, sillä kenelläkään toisella ne eivät ole samanlaisia. Kuitenkin kehon sanotaan olevan tanssijan instrumentti, josta pitäisi rakentaa virtuositeetin mahdollistava stradivarius.

Virheen hetkellä pitää tanssijan suoritua pois alta ja sivuun siten, ettei jää tietukoksi osaaville — häiritsemään paremmin tanssivia. Sanattoman sopimuksen mukaan siis eturiviin tai joukon ensimmäiseksi ei pidä tunkea, ellei ole varma osaamisestaan. Eihän se vetele, että surkea suoritus peittää taakseen muut paremmin onnistuvat. Toiminnan kulkua ja tanssivan joukon luomaa esteettistä vaikutelmaa ei pidä häiritä sillä, että yliarvioi oman osaamisensa ja asettuu liian näkyvälle paikalle.

Harvoin tanssija yksin pääsee tanssimaan. Harjoitussalissa — ja sitten lavalla — olemme yhtenäinen joukko näitä kuplassaan kelluvia, jotka kuitenkin aistivat tarkasti toisiaan, hengittävät samaan tahtiin. Kellujien pitää luoda illuusio yhdestä organismista, jota koreografinen tahto ohjaa. Sama kuvio monistuu kuin fraktaalina tanssivissa kehoissa. Syntyy vaikutelma, jonka tehoon ne eivät ilman toisia kykenisi. Koreografin vision ruumiillistaa kaikkeen taipuvien ja kameleonttimaisesti muuntautuvien abstraktien kehojen joukko. Yksilöllisyys on vain ajoittain kaivattu pikantti lisämauste, jota ei liian runsaalla kädellä annostella haittamaan tasapainoisen yhtenäistä kokonaisuutta.

Koska kellään ei ole varaa maksaa tuottamattomasta harjoituksissa lojumisesta, tanssijan osaamisen mittaa omaksumisen nopeus sekä valmius koska tahansa astua jonkun joukosta pudotetun paikalle. Niinpä tanssitunnilla kaikki tehdään eespäin ja taaspäin, nurinnarin ja lopusta alkuun. Mikä tahansa liikesarja pitää osata (tuosta vain) kääntää pääläelleen ja ylösalaisin. Pyörähdykset, hypyt ja askellukset opetellaan sovittamaan tarjolla olevaan tilaan sekä tempoon, jolla orkesteri tänään sattui soittamaan. Oma kupla on kuljetettava sujuvasti ja törmäilemättä alkuasennosta loppukuvaan. Tanssijan ominaislaatu on olla korvattavissa toisella. Nopeasti.

Kun tällaista harjoittelee lapsesta saakka, päivästä toiseen ja yhä uudestaan muuntaa kehonsa kolmanneksi oikealta, niin ei lopulta enää tiedä, mikä muodostuneessa sekamelskassa on sitä omaa ja itseä. Paitsi sillä hetkellä, kun huomaa erottuvansa joukosta mutkana rivissä tai rikkona rytmissä. Virheet ovat jokaisen omia. Niitä hävetään yksin.

Mitenkäs minä tanssin tällaiseksi kirjoitin? Sehän on alunperin yhdessä ilakointia - piirejä ja ketjutansseja isolla porukalla yhteisestä rytmistä ja joukon liikkeestä humaltuen. Miksi mieleni maalaa kuvaa tanssijasta kinesfääriinsä suljettuna häkkillintuna - seuranaan pelkkä peili?